

Haćki, 16 lipca 2026 r.

Towarzystwo „Haj”

17-100 Bielsk Podlaski

reprezentowane przez Zarząd:

Jan Mordań – Przewodniczący Zarządu

Anna Leszczyńska – Członek Zarządu

ZANONI MIZOWANO
URZĄD GMINY
17-100 Bielsk Podlaski
ul. Mickiewicza 48
tel/fax 085/730-64-51 woj. podlaskie

Data: 2026-07-21

Wojewoda Podlaski
Podlaski Urząd Wojewódzki
ul. Mickiewicza 3
15-213 Białystok

STANOWISKO ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ

wraz z wnioskiem o podjęcie działań nadzorczych w celu wyeliminowania stanu beczynności organów Gminy Bielsk Podlaski w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego

Działając w imieniu Towarzystwa „Haj”, na podstawie art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1691), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 662) oraz przepisami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t.j. Dz.U. 2025 poz. 285), Zarząd Towarzystwa „Haj” przedstawia niniejsze stanowisko i zwraca się do Wojewody Podlaskiego o podjęcie działań nadzorczych wobec organów Gminy Bielsk Podlaski.

Towarzystwo „Haj” od początku swojej działalności podejmuje działania na rzecz ochrony interesu społecznego mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski, w szczególności mieszkańców miejscowości dotkniętych wykluczeniem komunikacyjnym. Niniejsze stanowisko stanowi wyraz poparcia dla działań mieszkańców zmierzających do przywrócenia publicznego transportu zbiorowego oraz realizacji ustawowych obowiązków Gminy.

Przedmiot niniejszego pisma nie dotyczy indywidualnej sprawy mieszkańca ani oceny pojedynczej decyzji administracyjnej. Dotyczy natomiast sposobu wykonywania przez organy Gminy Bielsk Podlaski zadania własnego polegającego na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

Stanowisko Towarzystwa zostało sporządzone w oparciu o dokumenty urzędowe, odpowiedzi udzielone przez organy administracji publicznej, materiały zgromadzone w postępowaniach przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Białymstoku oraz informacje uzyskane w trybie dostępu do informacji publicznej. W ocenie Towarzystwa dokumenty te wskazują na wieloletni brak działań organizacyjnych zmierzających do zapewnienia mieszkańcom Hołód i innych miejscowości Gminy Bielsk Podlaski dostępu do publicznego transportu zbiorowego.

ID: 0001030035743

Szczególne znaczenie ma postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 22 maja 2026 r., sygn. akt II SA/Bk 312/26, w którym Sąd wskazał, że postępowanie sądowo administracyjne nie służy nakazywaniu organom gminy organizacji transportu publicznego. Jednocześnie w uzasadnieniu postanowienia Sąd zwrócił uwagę na możliwość korzystania przez mieszkańców z innych przewidzianych prawem środków ochrony, w tym środków kontroli społecznej oraz instrumentów określonych w Dziale VIII Kodeksu postępowania administracyjnego.

Towarzystwo „Haj”, realizując wskazania zawarte w uzasadnieniu postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, kieruje niniejsze stanowisko do Wojewody Podlaskiego jako organu sprawującego nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego.

UZASADNIENIE

Z przedstawionych przez organy Gminy Bielsk Podlaski dokumentów wynika, że w latach 2023–2026 Gmina nie złożyła ani jednego wniosku o dofinansowanie przewozów autobusowych z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Fakt ten został potwierdzony przez Wójta Gminy Bielsk Podlaski w toku postępowania prowadzonego przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Białymstoku w sprawie o sygnaturze II SAB/Bk 44/26.

Jednocześnie organ potwierdził, że nie sporządzono analiz potrzeb przewozowych mieszkańców, analiz frekwencji ani opracowań dotyczących zasadności tworzenia nowych połączeń autobusowych dla miejscowości Hołody.

Okoliczności te zostały również potwierdzone w odpowiedziach udzielonych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

W ocenie Towarzystwa „Haj” brak podejmowania podstawowych czynności planistycznych oraz brak ubiegania się o środki finansowe przeznaczone na organizację publicznego transportu zbiorowego świadczą o wieloletniej bierności organów Gminy w realizacji zadania własnego określonego w art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym.

Brak aktywności organów Gminy Bielsk Podlaski nie ograniczał się wyłącznie do niewystępowania o środki z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Z posiadanych przez Towarzystwo „Haj” dokumentów wynika również, że nie prowadzono systematycznych analiz potrzeb przewozowych mieszkańców, nie sporządzano analiz ekonomicznych ani prognoz dotyczących możliwości uruchomienia nowych połączeń autobusowych, a także nie podejmowano działań zmierzających do opracowania długofalowej koncepcji przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu.

Szczególne istotne znaczenie ma odpowiedź Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski z dnia 6 lipca 2026 r., z której wynika, że Gmina Bielsk Podlaski nie wystąpiła do Miasta z wnioskiem o objęcie miejscowości Hołody komunikacją miejską w ramach nowego porozumienia międzygminnego obowiązującego od kwietnia 2026 r. Oznacza to, że możliwość rozszerzenia istniejącej sieci komunikacyjnej nie została przez Gminę nawet formalnie rozważona.

W ocenie Towarzystwa „Haj” okoliczności te świadczą o zaniechaniu wykonywania podstawowych obowiązków organizatora publicznego transportu zbiorowego, określonych w ustawie z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym.

Fakt ten ma istotne znaczenie dla oceny działań Gminy, ponieważ wskazuje, że nie wykorzystano nawet możliwości podjęcia rozmów z sąsiednią jednostką samorządu terytorialnego w celu poprawy sytuacji mieszkańców. Oznacza to, że potencjalne rozwiązania problemu nie zostały przez Gminę poddane analizie ani formalnym uzgodnieniom.

Jednocześnie z udostępnionych dokumentów wynika, że część mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski posiada dostęp do publicznego transportu zbiorowego dzięki połączeniom organizowanym przez inne jednostki samorządu terytorialnego. Mieszkańcy miejscowości Hołody oraz innych miejscowości pozostających poza tym systemem zostali natomiast całkowicie pozbawieni możliwości korzystania z komunikacji publicznej.

Powoduje to faktyczne zróżnicowanie sytuacji mieszkańców tej samej gminy pod względem dostępu do usług publicznych i możliwości korzystania z transportu zbiorowego.

Wykluczenie komunikacyjne nie jest jedynie problemem organizacyjnym. W praktyce prowadzi ono do ograniczenia możliwości korzystania z opieki zdrowotnej, edukacji, rynku pracy, usług administracji publicznej oraz życia społecznego. Najbardziej dotyka osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, młodzież, osoby o ograniczonej mobilności oraz mieszkańców nieposiadających własnego środka transportu.

Stanowisko Towarzystwa „Haj” znajduje potwierdzenie również w wystąpieniach Rzecznika Praw Obywatelskich, który wielokrotnie wskazywał, że wykluczenie transportowe stanowi realną przeszkodę w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, w szczególności prawa do swobodnego przemieszczania się, prawa do ochrony zdrowia, prawa do nauki oraz prawa do korzystania z usług publicznych zapewniających godne warunki życia.

Zgodnie z ustawą o publicznym transporcie zbiorowym organizowanie publicznego transportu zbiorowego obejmuje między innymi:

- badanie i analizę potrzeb przewozowych mieszkańców,
- planowanie rozwoju transportu publicznego,
- organizowanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej,
- podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia funkcjonowania sieci komunikacyjnej odpowiadającej potrzebom lokalnej społeczności.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że działania takie nie były podejmowane w odniesieniu do miejscowości Hołody.

Na uwagę zasługuje również fakt, że ustawa o Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych została uchwalona właśnie w celu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w przywracaniu lokalnych połączeń autobusowych oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu komunikacyjnemu. Mimo istnienia tego instrumentu finansowego Gmina Bielsk Podlaski nie podejmowała działań zmierzających do pozyskania środków na uruchomienie połączeń obejmujących miejscowość Hołody.

W toku wcześniejszych postępowań mieszkańcy wielokrotnie wskazywali przykłady innych jednostek samorządu terytorialnego z województwa podlaskiego, które skutecznie korzystały z dofinansowania Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, przywracając lokalne połączenia autobusowe. Pomimo tego Gmina Bielsk Podlaski nie wykorzystwała dostępnych możliwości finansowania.

Dodatkowo Rada Gminy Bielsk Podlaski uchwałą Nr XXII/196/2026 z dnia 27 marca 2026 r. uznała skargę mieszkańców za bezzasadną. W ocenie Towarzystwa „Haj” rozstrzygnięcie to nie odnosi się do przedstawionych dokumentów potwierdzających brak działań planistycznych, brak analiz potrzeb przewozowych oraz brak występowania o środki zewnętrzne na organizację transportu publicznego.

Mając na uwadze całokształt zgromadzonego materiału dowodowego, Towarzystwo „Haj” stoi na stanowisku, że przedstawione okoliczności uzasadniają przeprowadzenie przez Wojewodę Podlaskiego wnikliwej analizy sposobu wykonywania przez organy Gminy Bielsk Podlaski ustawowych obowiązków w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego oraz wykorzystania dostępnych instrumentów służących realizacji tego zadania własnego.

W związku z przedstawionymi okolicznościami faktycznymi oraz zgromadzonym materiałem dowodowym Towarzystwo „Haj” wnosi o:

1. **podjęcie przez Wojewodę Podlaskiego czynności nadzorczych** w zakresie wykonywania przez organy Gminy Bielsk Podlaski ustawowych obowiązków dotyczących organizacji publicznego transportu zbiorowego;
2. **zbadanie**, czy działania oraz zaniechania organów Gminy Bielsk Podlaski pozostają zgodne z obowiązkami wynikającymi z:
 - ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
 - ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym,
 - oraz innych przepisów regulujących wykonywanie zadań własnych gminy;
3. **dokonanie oceny**, czy brak podejmowania działań zmierzających do pozyskania środków z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, brak analiz potrzeb przewozowych oraz brak wykorzystania dostępnych możliwości organizacyjnych odpowiadają standardowi należytego wykonywania zadań własnych gminy;
4. **przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego** w zakresie okoliczności przedstawionych w niniejszym stanowisku oraz dołączonych dokumentach;
5. **poinformowanie Towarzystwa „Haj”** o sposobie rozpatrzenia niniejszego stanowiska oraz o podjętych działaniach.

Towarzystwo „Haj” pragnie podkreślić, że niniejsze stanowisko zostało wniesione w interesie mieszkańców miejscowości Gminy Bielsk Podlaski dotkniętych wykluczeniem komunikacyjnym.

Przedstawiony problem ma charakter społeczny i dotyczy realizacji jednego z podstawowych zadań własnych gminy, jakim jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

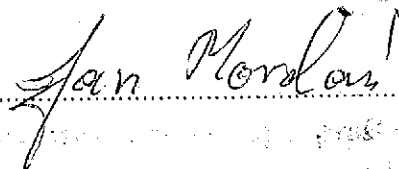
Zgromadzony materiał dowodowy, obejmujący dokumenty urzędowe, odpowiedzi organów administracji publicznej, dokumenty uzyskane w trybie dostępu do informacji publicznej oraz orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, uzasadnia – w ocenie Towarzystwa „Haj” – przeprowadzenie przez Wojewodę Podlaskiego wnikliwej analizy sposobu wykonywania przez organy Gminy Bielsk Podlaski ustawowych obowiązków w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego.

Towarzystwo wyraża nadzieję, że przeprowadzone czynności nadzorcze przyczynią się do podjęcia przez organy Gminy Bielsk Podlaski rzeczywistych działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu oraz zapewnienia mieszkańcom realnego dostępu do publicznego transportu zbiorowego.

W przekonaniu Towarzystwa „Haj” skuteczna realizacja zadań własnych gminy w zakresie transportu publicznego ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia mieszkańcom równego dostępu do ochrony zdrowia, edukacji, rynku pracy oraz innych usług publicznych.

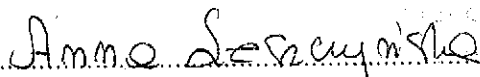
Z uwagi na społeczne znaczenie przedstawionej sprawy Towarzystwo zwraca się z prośbą o wnikliwe rozpatrzenie niniejszego stanowiska i podjęcie działań pozostających w zakresie ustawowych kompetencji Wojewody Podlaskiego.

W imieniu Zarządu Towarzystwa „Haj”

Jan Mordas

Przewodniczący Zarządu

Anna Leszczyńska

Członek Zarządu

Załączniki

1. Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 22 maja 2026r., sygn. akt II SA/Bk 312/26 – wraz z uzasadnieniem.
2. Odpowiedź Wójta Gminy Bielsk Podlaski złożona w postępowaniu przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w sprawie II SAB/Bk 44/26.
3. Odpowiedzi udzielone przez Wójta Gminy Bielsk Podlaski w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej dotyczące organizacji publicznego transportu zbiorowego.
4. Odpowiedź Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski dotycząca porozumienia międzygminnego i organizacji komunikacji miejskiej.
5. Uchwała Nr XXII/196/2026 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 27 marca 2026 r.